

XI. VZPON MAKEDONIJE – ALEKSANDER VELIKI

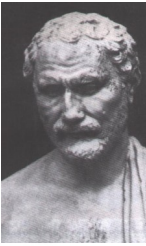
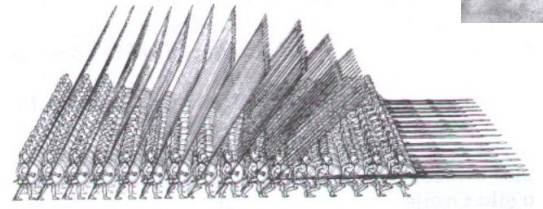
1) VZPON MAKEDONIJE

MAKEDONCI – mešanica grških, ilirskih tlačanskih plemen, živeli na S Grčije, Grki jih imenujejo barbari.

UREDITEV – plemenska monarhija, veliko oblast (v vojnem času) je imel **KRALJ**, omejujejo ga **plemenski knezi** → plemstvo se upira kraljevi oblasti

VZPON S FILIPOM II. (359 – 336)

- ustvaril je močno državo, jo ozemeljsko razširil
- vojska – uvedba **poševne falange** + konjenica
oblegovalne naprave (ovni, katapult) uničenje nasprotnika (podkupovanje)
- Filip je posegel v **Trakijo, Tesalijo, v sr.Grčijo** v grškem svetu **2 tabora** za Makedonce /\ proti Makedoncem (**Demosten – filipike** – govori proti Filipu II.)
- 338 – premagal Grke pri bitki pri Haironeji (konec Grške svobode)
- 383 – ustanovil helensko (horintsko) zvezo (v zvezi ni Sparte)
- 336 – Filip je ubit

ALEKSANDER MAKEDONSKI (336 - 323)

- nastopil očeta pri 20-tih letih
- Grki so izkoristili menjavo na makedonskem prestolu in se skušali otresti makedonske nad oblasti – Aleksander je zadužil upore doma, posegel v Grčijo, zahteval podreditev
- Tebe so se upirale – kaznovane (uničene)
- Obnovil je helensko zvezo in nadaljeval s pripravami na pohod proti Perziji. Pohod se je začel 344 leta. 30.000 hoplitov + 5.000 konjenikov.
- Bitke:
  - ❖ **Bitka pri Graniku 334** | zmaga A.M. → Gordijski voz
  - ❖ **Bitka pri Issu 333** | zmaga A.M. osvojil je feničanska mesta razen Tir (7 mesecev oblegal) nadaljuje pohod v Egipt, razglasili so ha za sina sončnega božanstva (Amon)
  - ❖ **Bitka pri Gavgamelah** poraz perzijske vojske, postane kralj Perzije, zasede Perzijske prestolnice –Perzepolis(požig), nadaljuje pohod proti V, pride do Inda, hoče v Indijo, vojska se upre, vrni se v Babilon

HELENIZEM (323 – 31 pr.n.š.)

- začetek nove dobe
- nastanek helenistične kulture (spajanje grško-makedonske in orientalske kulture)
- nastanek velike države
  - ❖ obseg:
    - na V → do Inda
    - na Z → do V obal Sredozemskega morja
    - na J → Egipt, Perzijski zaliv
    - na S → Črno, Kaspijsko morje
- ustanavljanje mest (nekaj mest po njem – Aleksandrija)
- oživitev gospodarstva
  - ❖ kovanje denarja

- ❖ obnavljanje namakalnih naprav
- ❖ podpiranje trgovine
- ❖ migracije
- ❖ Grki
- Grki so se naseljevali v Aziji, poročevali so se z Azijkami
- Širjenje grškega jezika, kulture
- Širitev geografskega obzorja
- Vzhodnjaško čaščenje vladarjev

RAZPAD ALEKSANDROVE DRŽAVE

- **umre** leta **323**, njegovi nasledniki **DIADOHI** (poveljniki A.M.) – o nasledstvu je odločal vojaški zbor, boji za oblast.
- Država je bila konec **4.stol.BC** razdeljena na 4 dele kasneje na **3 dele**
  - ❖ **EGIPT** (Ptolemej – ptolemejski Egipt, pade pod Rimljane 30 BC zadnja vladarka Kleopatra)
  - ❖ **država SELEVKIDOV**-(od Sirije do Inda)(začetnik Selevk) → **samosvojne državice** (država Partov, v Mali Aziji [Pergamon, Galatija, Pontska država])
  - ❖ **država ANTIGONIDOV** (obsegala Grčijo in Makedonijo, obstajala do 146 BC, padec pod Rimljane)

168 – osvojitev Makedonije